

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Лосієвська О. Г., Ляшко А. О. Сімейна медіація як альтернативний спосіб вирішення суперечок.....	58
Марценюк М.О. Моделі супроводу навчання студентів з інвалідністю.....	60
Марценюк М.О., Богдан Ю.В. Дослідження рівня розвитку асертивності підлітків.....	62
Марценюк М.О., Васько Х.І. Формування психологічних чинників булінгу серед учнів підліткового віку.....	64
Марценюк М.О., Мерчук-Тарасова Ю.В. Функції і специфіка передшлюбного періоду в життєвому циклі сім'ї.....	67
Пелешенко О.В., Ільченко О.В. Селфхарм. Аутоагресивна поведінка – проблема сучасності.....	69
Подорожний В.Г., Нетичук Ю.М. теоретичний аналіз феномену відчуження у студентському віці.....	71
Прокопович Л.С. Мовне вираження емоцій у романі т. П'янкової «чужі гріхи».....	73
Столяренко О. Б., Куриця А.І. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах сучасної сільської школи.....	75
Фенчак Л.М. Детермінанти оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів.....	77
Штих І.І., Динис А.В. Запобігання булінгу в закладах освіти: психолого – педагогічний аспект.....	79
Штих І.І., Дудаш К.М. Дослідження міжкультурної компетентності особистості: теоретичний аспект.....	81
Щербан Т.Д., Варга В.С., Кисляк Н.С. Особливості прояву тривожності у старшокласників.....	83
Щербан Т.Д., Брецько І.І., Халаїм О.А. Виникнення образи у особистості, як деструктивна форма поведінки.....	85
СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЧНО-СОЦІАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	88
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ	
Алмашій І.І. Екоспрямованість в управлінні колективом.....	88
Бабатіна С.І. Особливості психологічної стійкості особистості у зрушеній системі життєздійснення.....	89
Барчі Б. В., Гичка І. А. Особливості психологічного стану здобувачів освіти в період дистанційного навчання.....	91
Барчі Б. В., Митровці В.М. Психологічний самозахист в кризових ситуаціях.....	93
Барчі Б. В., Скиба В.М. Психологічне благополуччя в період пандемії.....	95
Bidasiuk N. V. Preparing graduate students to online job interview.....	98
Воронова О.Ю., Біша Х.В., До проблеми самореалізації молоді в освітньому процесі.....	100
Галецька І. І., Кліманська М. Б., Перун М. Б., Кліманська Л. Д. Дистанційне навчання як норма реальності.....	102
Горшкова Г. В. Особистісне зростання майбутніх вчителів-логопедів у постковідному освітньому просторі.....	104
Коломієць Л. І. , Гринчак Ю. В. Емпіричні показники оптимізму осіб юнацького віку.....	106
Корнієнко І.О. Посттравматичний стресовий розлад в наслідок пандемії у медичних працівників.....	108
Моргун А.В. Завдання та принципи побудови бібліотерапевтичного процесу.....	109
Педоренко В.М. Особливості мотивації навчальної діяльності студентів у постковідний період.....	111
Пелешенко О.В., Іванова К.І. Вплив особистісної тривожності на процес адаптації у зв'язку з запровадженням дистанційного навчання під час пандемії covid-19.....	113

депресії (18,7%) і тривоги (21,6%), причому самотність є найсильнішим предиктором симптомів [2].

Щоб підтримати медичних працівників, які працюють безпосередньо із хворими під час пандемії, експерти радять вирішувати проблему вигорання, оскільки тривалі проблеми можуть накопичуватися і призводити до гострого стресового розладу та посттравматичного стресового розладу.²¹ Пропозиції стосуються як практичних заходів (наприклад, забезпечення відповідних ЗІЗ, миття рук і дезактивації поверхонь), вдосконалення й розробку кадрової політики, яка переміщує (ротує) медичний персонал із червоної зони подальше від місць підвищеного ризику, гарантує безпеку членів їхніх сімей та надає додаткові послуги [3]. Також рекомендується надати медичним працівникам доступ до догляду за дітьми під час їх розширеного робочого часу. Працівники повинні мати достатній відпочинок і перерви, бути звільненими від менш суттєвих завдань, а також мати регулярні інформаційні та зворотні зв'язки з керівниками та громадою. У багатьох місцях у лікарня працюють бригади телефонних гарячих ліній, навчені надавати психологічну допомогу. Професійні організації пропонують оздоровчі програми для лікарів, щоб забезпечити безкоштовні, конфіденційні сеанси для вирішення проблем вигорання, проблем адаптації, сімейних проблем та інших порушень психічного здоров'я.

Література

1. Gao J, Zheng P, Jia Y et al. Mental health problems and social media exposure during COVID-19 outbreak. *PLoS One*. 2020;15(4):e0231924.
2. González-Sanguino C, Ausín B, Castellanos MÁ, et al. Mental health consequences during the initial stage of the 2020 Coronavirus pandemic (COVID-19) in Spain. *Brain Behav Immun*. 2020;87:172-176.
3. Adams JG, Walls RM. Supporting the Health Care Workforce During the COVID-19 Global Epidemic. *JAMA*. 2020 ;323(15):1439-1440.

УДК 028.8: 615.85:005.12(043.2)

МОРГУН А.В.
Мукачівський державний університет

ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ БІБЛІОТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОЦЕСУ

Бібліоліотерапія - відносно молода галузь наукового знання, яка знаходиться на стику науки, психотерапевтичної практики та мистецтва. Вперше термін "бібліотерапія", що означає навмисне використання літературних творів з метою зрозуміти або вирішити фактичні терапевтичні проблеми людини, введений у 1916 р. американським дослідником С. Крозерсом (Samuel Crothers).

До основних завдань бібліотерапевтичного процесу дослідники

найчастіше відносять: 1) покращення розуміння читачем своєї проблеми; 2) полегшення емоційного чи соціального тиску; 3) забезпечення адекватної самооцінки; 4) визначення людиною власних інтересів; 5) демонстрація того, що він (вона) – не перша людина, яка зіткнулася з певною проблемою; 6) можливість продемонструвати, що є більш ніж одне вирішення існуючої проблеми; 7) планування ефективних рішень щодо вирішення проблеми.

Значимість ціннісних орієнтацій особистості у бібліотерапевтичній практиці робить актуальним питання про принципи побудови самого бібліотерапевтичного процесу, а саме:

1. Розуміння специфіки бібліотерапії та послідовності її стадій.

2. Обов'язкове попереднє ознайомлення бібліотекаря з рекомендованою читачеві літературою (диференційований підхід слід застосовувати під час вибору необхідної літератури).

3. Професійний підхід повинен бути основним критерієм організації процесу читання для досягнення бажаного ефекту.

4. Наявність підготовчого етапу, а саме: досягнення очікуваного ефекту можливе лише за наступних умов:

- встановлення взаємної довіри;
- конкретність вирішення проблеми;
- попереднє вивчення цієї проблеми;
- відсутність опору з боку читача.

5. Книги мають бути рекомендовані, а не призначені із врахуванням попереднього тестування. При цьому слід опиратися на загальні принципи тестування, а саме:

- тести повинні вмішувати інформацію, яка необхідна читачеві;
- тести повинні допомогти читачеві оцінити кризову ситуацію з можливістю виходу з неї;
- читач має право на вибір тестів.

6. Невеликий за обсягом літературний матеріал, пов'язаний з конкретною ситуацією, має більші переваги, ніж об'ємні твори.

7. Працівник бібліотеки повинен бути чутливим до людей, із симпатією ставитися до них, враховуючи те, що їм необхідна підтримка.

8. Читання літератури у процесі повинно супроводжуватися обговоренням.

Критерієм ефективності бібліотечного процесу є поліпшення психологічного стану читача. Цей критерій можна описати як досить суб'єктивний, однак використання різних методів (опитування, тестів, власних спостережень бібліотекаря) на заключному етапі бібліотечного процесу дає можливість отримати достатньо об'єктивну картину про стан читача.

На даний час бібліотерапія – це використання можливостей читання для вирішення широкого кола терапевтичних завдань, тому актуальними для бібліотечних послуг є психотерапевтичні знання, практичні знахідки та методи бібліотерапевтичної роботи, яка має форму звичайного доступного педагогічного процесу, а не є вузько-медичного. Однак при цьому працівник бібліотеки повинен бути задіяний у тісну співпрацю з психологом, який може

визначитися не тільки зі стратегією впливу, а й із діагнозом читача.

На сьогоднішній день бібліотерапія переживає період осмислення свого предмета, методу, цілей. Існуючі нині методологічні підходи, парадигми бібліотерапії ще не цілком усвідомлені як практиками, так і теоретиками.

Література

1. Библиопсихология. Библиопедагогика. Библиотерапия / отв. ред. Н. Л. Карпова. – Москва : РШБА, 2014. – 395 с.

2. Лысенко М. О. Библиотерапия: возможности библиотечного воздействия/М. О. Лысенко // Культур. инициативы : материалы 51-й Всерос. с междунар. участием науч. конф. молодых исследователей. – Челябинск, 2019. – С. 265–268.

УДК 159.9

ПЕДОРЕНКО В.М.

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПОСТКОВІДНИЙ ПЕРІОД

Проблема мотивації навчальної діяльності студентів цікавила науковців до та під час пандемії. Не втратила вона своєї актуальності і у постковідний період. Вивченням цієї проблеми займалися науковці Ю. Іванко, Ю. Красюк, В. Прибилова, Ю. Смульсон та ін. [1; 2; 3; 4]. З впровадженням дистанційного навчання і викладачі, і студенти відчули певні переваги і недоліки такої форми навчання: можливість навчатися в будь-якому місці і в будь-який час, доступність, масовість, розвиток у студентів навичок самоорганізації та відповідальності за своє навчання, а також відсутність безпосередньої взаємодії між учасниками освітнього процесу, орієнтованість на достатньо свідомих студентів з вираженою внутрішньою мотивацією навчальної діяльності, які не потребують постійного контролю з боку викладача [3]. Суттєвим недоліком дистанційного навчання більшість науковців називають відсутність живого спілкування між студентом і викладачем, неможливість взаємодіяти із викладачем, іншими студентами в режимі реального часу, отримати вчасний зворотній зв'язок [1; 3; 4]. Звичайно, мотиваційний потенціал навчальної діяльності студентів в таких умовах суттєво знижується.

Самі студенти також зауважують, що підтримування власної вмотивованості під час дистанційного навчання для них було досить складно, в першу чергу через брак безпосередньої соціальної взаємодії з викладачами та іншими студентами [1; 3]. Враховуючи зазначені аспекти, ми можемо припустити, що навчальна діяльність студентів у постковідний період буде вирізнятися проблемами міжособистісного, а також мотиваційного характеру.

Варто також зазначити, що постковідний період фактично співпав із повномасштабним вторгненням військ Російської Федерації на територію України, що відобразилось також і на мотивації навчальної діяльності

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>